

„Ki mentheti meg Kinát?” — kérdi *Gasperment* jézustársasági atya. — „A mi Urunk Jézus Krisztus. — Mi önt majd Uj Életet a hatalmas kínai népbe? Az evangélium, a katolikus vallás” — és bizonyára a négy erény: a *Li, Ji, Lien, Cse*. Nem fordítjuk le e szavakat. Az irás-magyarázók még ma is vitatkoznak értelmük fölött. De nem is fontos: ugyan olyan jelszavak, mint Németországban a „kenyér és becsület”, Franciaországban meg a „becsület és közéleti tisztaság”.

Ezeknek az erényeknek a hiánya okozza, hogy Kinában oly' rossz a helyzet. Züllött mandarinátus, tudatlanság, nyomor, kicsapongás, fosztogatások, gyilkosságok, fegyelmezetlenség és zavargások. Kinának üdvözítő tanra volt szüksége, amely azt a szerepet töltse be, mint a kereszténység a római birodalomban. Márpedig a kínaiak Szün Jat Szen eredeti eszméiben (a szocializmusban) rátaláltak erre a tanra. Nyolcvan millió kínai él jelenleg az általa inaugurált köztársaságban. A parasztság támogatása sikerre vezette ezeket a köztársaságokat, amelyeknek seregei a Kuomintang seregek támadásai ellenére állandóan előre nyomulnak. Ahogyan a római császárok a kereszténység elleni harcban megkísérelték bürokratikus uton hivatalos vallást teremteni (Róma és Augustus kultuszát), ugyanugy Csang Káj Sek Szün Jat Szen eredeti eszméinek ellensúlyozására iparkodott megteremteni Nanking város és a sajátmaga kultuszát. Az uccákon a cserkészek és a rendőrség őrködik a közerkölcsök fölött: megméri a szoknyák hosszúságát, kicsavarják a járókelők szájából a cigarettát... *Wang Csing Wej* világosan beszél: „Csang Káj Sek, amidőn az Uj Élet mozgalmat útjára bocsátotta mindenekelőtt Szün Jat Szen eszméinek veszedelmét vágyott leküzdeni... és az ezek elleni erkölcsi küzdelem kedvéért támogatjuk mi is a mozgalmat”. Erkölcsi küzdelem! Millió kínai hull el az éhségtől; a japánok ágyuk vagy hazugságok segítségével hatalmas tartományokat ragadnak el. Az ország más részében a gazdasági válság pusztít. És Csang Káj Sek „erkölcsi küzdelmet” indít! Persze, a kínai válság gyökere „az emberek lelkében van.” Nyilvánvaló, hogy az Uj Élet mozgalom, amely a négy legendás erény segítségével kívánja Kinát megmenteni, csupán a szervezett regresszió egyik változata.

Korodi Oszkár

A Z ORVOSTUDOMÁNY TÁRSADALMI FELADATAI. Az orvos és a környező társadalom viszonyát eddig csak elégtelen mértékben vizsgálították meg. Különös érdeklődésre tarthat tehát számot dr. *R. Pierreville* könyve: *L'Inégalité humaine devant la mort et la maladie* (Az emberek egyenlőtlensége a halállal és a betegséggel szemben), amely a megadott társadalmi szerkezet viszonyát teszi tanulmány tárgyává, nem az orvosi szervezettel, hanem magával a lakosság egészségügyi állapotával. A könyv címe felfedi, hogy milyen szempontból indul ki a szerző, ugyanakkor rámutat arra a végkövetkeztetésre, amire *Pierreville* hatalmas adat tömege alapján jut. A könyv megcáfolja a lusta gondolkodás régi mondását, t. i., hogy „a gazdag és a szegény egyenlő a betegség és a halál előtt.” Azok, akik lelkiismeretesen vetették fel ezt a kérdést ugyan régen tudták, hogy a gazdag és a szegény nem egyenlők, ami a kezelési lehetőségeket illeti s nem akad orvos, aki ne tudná, hogy társadalmi és gazdasági jellegű tényezők mily gyakran befolyásolják a gyógyítási eljárásokat. De *Pierreville* dr. ezen felül még azt is bebizonyítja, hogy magával a betegséggel szemben sincs egyenlőség, mivel a társadalmi feltételek visszahatnak az élettani folyamatokra, pontosabban a szervezetnek a patológikus jelenségek ellen való védekezésére. „Egészségünk a jelenlegi társadalmi körülmények között, — írja a

szerző —, sokkal inkább a gazdasági, mint az élettani tényezőktől függ". Ez az állítás első hallásra furcsának tűnik, de Pierreville a hivatalos közleményekből vett statisztikai adatok tömegével támasztja alá. Összehasonlító vizsgálatnak veti alá a halálozási és betegségi százalékarány váltakozását a társadalom különböző osztályaiban s így bizonyítja be, hogy a gazdasági tényezők határozzák meg elsősorban a „népegészséget“, míg a biológiai tényezők csak másodsorban következnek.

Ebből rögtön levonhatjuk a következtetést, hogy szükségszerűleg elégtelen az a közegészségügyi akció, amely kizárólag az orvosi tevékenységre szoritkozik, csupán az élettani tényezőket veszi tekintetbe s nemcsak, hogy elhanyagolja, hanem igen gyakran tudomásul sem veszi a szociális tényezők létezését. A „halandósággal“ foglalkozó igen alapos fejezetben, miután előzőleg bebizonyította, hogy a születési arányszám alig csökkent, viszont az általános- és gyermek-halandóság növekedett, szerző „a túlnépesedés problémájának“ a halandóságra gyakorolt közvetlen befolyását tanulmányozza. A párisi hivatalos statisztika számadataival kimutatja, hogy a halálozási arányszám a gazdag kerületek 11/1000 számával szemben a szegény kerületekben ennek kétszeresére, 22,4-re emelkedik. A „városok és a falvak“ egészségének problémáját vizsgálva Pierreville rámutat arra, hogy a falusi lakosság „egészségességét“ állító közhittel szemben a gümőkór és a gyermek-halandóság falun magasabb, mint a városban. Itten olyan tényezők hatnak, amik részben közvetlenül (nyomor, piszok, egészségtelen lakás) részben pedig közvetve társadalmi jellegűek pl. alkoholizmus). Pierreville kimutatja, hogy a társadalomnak ezekkel a bajokkal szemben alkalmazott erőfeszítései miért maradnak eredménytelenek: „Az orvosok csupán megállapítják ezeket a jelenségeket s meg sem kísérlik, hogy igazi és mély okokat feltárják... Ami pedig a kiküszöbölésükre irányuló erőfeszítéseket illeti, azok nem a baj okai, hanem az egyénknél való megnyilvánulása ellen irányulnak. Az emberiség legnagyobb betegségei, azok, amelyek a legpusztítóbbak, a társadalmi igazságtalanságokból származnak s leküzdésük csak a viszonyok megváltoztatásával képzelhető el.“ Pierreville rámutat arra is, hogy az „orvosi túltermelés“ jelszava mennyire hamis. Az orvosok, ha megfelelő anyagi eszközök állnának rendelkezésükre sokat tehetnének, de az igazi segítség alapfeltétele mégis az a „felismerés“, hogy valamely ország egészségügyi viszonyainak megjavulása nem közvetlenül az orvostudomány fejlesztése, hanem elsősorban a lakosság társadalmi és gazdasági helyzetének a megjavítása által érhető el.

Schmidt Ferenc

GAZDASÁGI KÉRDÉSEK

A SVÉD KONJUNKTURA

Másodszor jutott nemrég kormányra *Per Albin Hansson* szociáldemokrata vezér, a koalícióban levő agrárpárttól támogatva. Az első négyéves koalíciót olyan páratlan gazdasági fellendülés jellemezte, hogy a világ szociáldemokratái vágyódva és hivalkodón tekintenek Svédországra. Vajjon csakugyan a szociáldemokrata párt ügyes kormányzásának és sajátos módszereinek eredménye-e a mai svéd fellendülés? Hogy ezt a kérdést eldönthessük, vizsgáljuk meg ennek a fellendülésnek természetét és okait.

Tény az, hogy a svéd munkás fizetése magas. Egy 18 éves ipari